

Verslag

Naam van de bijeenkomst: Stakeholderbijeenkomst Toekomst GroenGelinkt

Datum: 31 oktober 2018

Het programma

De ochtend start met een introductie van Hans Lodders (Voorzitter Stichting GroenGelinkt) en Marc van Leeuwen (Managing Partner Twynstra Gudde). Hans spreekt over het ontstaan van GroenGelinkt en de aanleiding voor het laten uitvoeren van een onderzoek door adviesbureau Twynstra Gudde naar de kwaliteit, levensvatbaarheid en kansen van GroenGelinkt. Marc licht de conclusies van dit onderzoek nader toe (deze zijn ook terug te vinden in het eerder toegestuurd document "Veranderingen GroenGelinkt 2018-2019"). De boodschap van hen beiden is dat GroenGelinkt in de huidige opzet niet kan voortbestaan. Het doel van GroenGelinkt is ervoor te zorgen dat docenten meer en beter gebruik maken van onderwijsmateriaal op het gebied van duurzaamheid, door te zorgen dat de middelen hiervoor goed vindbaar zijn. Om hier invulling aan te kunnen blijven geven, is besloten hier over in gesprek te gaan.

Na een korte pauze wordt er in vier crossectorale groepen van zes á zeven personen gediscussieerd over de toekomst van GroenGelinkt. Om de discussie enige houvast te geven, legt de Stuurgroep de discussiegroepen drie mogelijke toekomstscenario's voor. De drie scenario's omvatten het volgende:

- **Optie a:** de nul-optie: We stoppen met GroenGelinkt en we bewaren ook geen landelijke collectie van duurzaamheidseducatie. Dat is immers een lokale behoefte en aanbod is ook lokaal georganiseerd.
- **Optie b:** We brengen al het aanbod en de functionaliteiten onder bij Kennisnet. Toegang tot een landelijke collectie van duurzaamheidseducatie is op die wijze geborgd. We laten het aan partijen zelf of en hoe ze gebruik maken van faciliteiten; dat wordt niet centraal gecoördineerd.
- **Optie c:** We gaan in werkgroepen eerst bepalen wat de beste lessen en activiteiten zijn per thema, en alleen die brengen we onder bij Kennisnet. Daar zal ook zichtbaar zijn voor het onderwijs welk NME-centrum gebruik maakt van die lessen. Hier is sprake van selectie en enige gecoördineerde samenwerking.

Aan de hand van de drie scenario's worden per tafel de volgende vragen gesteld:

- Welk scenario heeft jullie voorkeur en waarom?
- Wat waren belangrijke discussiepunten?
- Wat zijn de belangrijkste voor- en nadelen van jullie voorkeurscenario?

Belangrijkste bespreekpunten en afwegingen

Na het bespreken van de drie scenario's in groepen, koppelt elke tafel de belangrijkste bespreekpunten terug aan de rest van de aanwezigen. Tijdens deze terugkoppeling komt een aantal onderwerpen herhaaldelijk naar voren:

- Moet een overkoepelend netwerk vooral de aanbieders of de docenten dienen? Hier is geen overeenstemming over. Sommige NME-centra zien weinig meerwaarde in GroenGelinkt als middel om scholen te bereiken en daarmee docenten te dienen, want dat gebeurt al op lokaal niveau, terwijl andere partijen aangeven dit juist als het primaire doel te zien van hun aansluiting bij GroenGelinkt. De meeste aanwezigen zijn het er wel over eens dat een betere afstemming nodig is tussen enerzijds de behoefte van docenten, en anderzijds wat de aanbieders willen en kunnen leveren.

- Verhouding lokaal-landelijk
Sommige NME-centra melden dat een meer lokale focus, met warme lokale contacten, beter aansluit op de behoefte van scholen. Er is echter wel behoefte aan kennisdeling tussen aanbieders. Dit zou tussen NME-centra onderling kunnen, of via een overkoepelend netwerk zoals GroenGelinkt, mits dit netwerk ondersteunend is aan de verbinding tussen scholen en het NME-aanbod. Anderen benadrukken het belang van het behouden van een verbinding tussen lokaal en nationaal. Een landelijk netwerk leidt tot grote marktpenetratie. Aanbieders kunnen beter in beeld komen bij landelijke uitgeverijen en in de ELO. Dit kan niet alleen leiden tot groei en professionalisering op lokaal niveau, maar ook van de sector als geheel, die volgens hen groter is dan alleen de NME-centra. De vraag blijft wel h oe je een juiste verbinding legt tussen lokaal en landelijk en hoe gedragen coördinatie op een goede manier geregeld kan worden.

- De kwaliteit van het aanbod
Over het algemeen is men het met elkaar eens dat enige vorm van redactie op het aanbod gewenst is. Dit enerzijds om de kwaliteit en actualiteit van de content te waarborgen, en anderzijds om een versimpel­slag van het aanbod te maken (geen dubbele zoekresultaten, etc.). Echter benadrukten sommigen dat de selectie van content niet mag leiden tot exclusie van aanbod en het ver­hogen van drempels voor toetreding tot het netwerk. Het is belangrijk een open netwerk te houden. Suggesteren in plaats van selecteren zou hiervoor een oplossing kunnen zijn. Naast een expertscore, zou ook klantwaardering meegenomen kunnen worden in de waardering van het aanbod. Tot slot zouden producten een "houd­baarheidsdatum" kunnen krijgen, zodat de actualiteit ervan gewaarborgd blijft.

Deze afwegingen komen per scenario als volgt terug:

Scenario a	
Voordelen	Nadelen
Lokaal karakter wordt benadrukt. Deze lokale focus sluit aan op de behoefte van scholen.	Bedient geen landelijke spelers. Echter, misschien worden die sowieso al gevonden?
NME Gids kan het aanbod faciliteren.	Leerkrachten moeten zelf hun weg zien te vinden.
Met name voor NME-sector: weinig waarde in het vinden van verbindingen met scholen, want die zijn er op lokaal niveau al.	Met alleen de NME Gids, loop je het risico op dubbele invoer en dubbele zoekresultaten.

Goedkope optie	Geen kennisdeling meer tussen aanbieders.
	Suboptimale productontwikkeling.
	Geen plek meer waar je je lessen op een neutrale, centrale manier kwijt kunt.
	Lossen we het probleem niet mee op (geen inzicht in sector, geen grip, borging, etc.).

Scenario b	
Voordelen	Nadelen
Grote marktpenetratie	De machine klaarzetten is niet voldoende, want deze gaat niet zomaar lopen. Iets van coördinatie zal nodig zijn.
Kennisnet is een zeer professionele partij. Dit zorgt voor continuïteit.	Er mist redactie, kwaliteit is dan nog steeds een issue. Content kan verouderen en het is lastig een versimpelslag te maken in het systeem.
Het biedt kansen voor partijen die iets willen oppakken: initiatief waar de energie is.	Nog steeds te aanbodgericht. De huidige kritiek van NME wordt hiermee niet opgelost.
Goedkoopste optie	

Scenario c	
Voordelen	Nadelen
Dichtbij gebruikers	Selectie van content leidt tot exclusie en toegangsdrempels. Je kunt niet voor scholen invullen wat goed is en wat niet. Liever een "suggestie" in plaats van selectie. Open netwerk houden en niet opnieuw vervallen in aanbod georiënteerd werken.
Makkelijk goed overzicht. Versimpelslag in content is mogelijk.	Hoe regel je gedragen coördinatie? (draagvlak, financiering, kennis)
Samen bepalen wat kwaliteit heeft. Vraag blijft wel: hoe waarborgen we de kwaliteit? Kwaliteitstoets is belangrijk, in samenwerking met docenten.	Hoe maken we de koppeling met lokaal?
Content tussen NME-centra uitwisselen. Mits het netwerk ondersteunend is aan de verbinding tussen scholen en het NME-aanbod.	
Via Kennisnet het klaslokaal bereiken.	
Je komt ook makkelijker in beeld bij landelijke uitgeverijen en in de ELO. Het gevolg is groei en professionalisering van lokale NME-centra. We willen ook professionaliseren op landelijk niveau als	

sector. De sector is groter dan alleen NME.	
Leren voor Morgen in positie brengen (GDO is koepel NME en Leren voor Morgen is daar weer de koepel van)	

Voorkeursscenario

Uiteindelijk geeft één groep de voorkeur aan scenario b. Deze groep is niet per definitie tegen scenario c, maar staat wel wat huiverig tegenover een kwaliteitsselectie. Eén groep kiest voor het direct overgaan op scenario c, met name vanwege de kansen die de groep met dit scenario ziet voor de sector als geheel. Twee groepen geven aan uiteindelijk wel toe te willen werken naar scenario c, maar geven aan dat de sector nog niet zo ver is en dus te willen beginnen met scenario a.

Kennisnet

Tijdens de centrale terugkoppeling, werd Kennisnet een professionele partij gevonden, die de continuïteit van het aanbod kan bevorderen. Aan het einde van de ochtend gaf Jan-Bart de Vreede ter verduidelijking een korte presentatie over de mogelijkheden van Kennisnet en hoe Kennisnet wordt ingezet in de cultuursector.

Wordt vervolgd

Op **maandag 3 december** zullen we een vervolg geven aan de eerste stakeholderbijeenkomst. We stellen het zeer op prijs als u, mocht u iets in dit scenario zien, met ons meedenkt over de eventuele verdere uitvoering van scenario c.

Tijd: 13:00-16:00

Locatie: wederom Jaarbeurs MeetUp, Jaarbeursplein 6, Utrecht